

Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 138 (195/3/8/05), που αφορά την επιλογή των Αιμοδοτών.

Προϋπόθεση για την αποδοχή του αιμοδότη είναι η κατανόηση των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου και η δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ του αιμοδότη και του λήπτη του ιστορικού ώστε οι ερωτήσεις να απαντηθούν με ειλικρίνεια. Το ιστορικό πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που βοηθούν στην ταυτοποίηση του δότη, διεύθυνση και τηλέφωνο για να είναι δυνατή η επικοινωνία της Αιμοδοσίας με τον αιμοδότη και την υπογραφή του.

Οι αιμοδοτές που δεν μιλούν ελληνικά γίνονται αποδεκτοί εφόσον υπάρχει μέλος του προσωπικού που μπορεί να πάρει το ιστορικό και να μεταφράσει.

Αϋπνία: Ο δότης πρέπει να έχει κοιμηθεί τουλάχιστον 5 ώρες το προηγούμενο βράδυ.

Γεύμα: Να έχει προηγηθεί πρωινό ή αν έχει προηγηθεί γεύμα να έχουν περάσει τουλάχιστον 2 ώρες πριν την αιμοδοσία.

Αλκοόλ: Ο δότης δεν είναι αποδεκτός εάν βρίσκεται υπό την επήρεια του αλκοόλ ή αν είναι εξαρτημένος από το αλκοόλ.

Σφύξεις: ≥ 60 σφυξεις /min

(εξαιρούνται οι αθλητές που έχουν φυσιολογική βραδυκαρδία).

≤ 120 σφυξεις /min

Αρτηριακή Πίεση: Συστολική πίεση 100-180 mmHg

Διαστολική πίεση ≤ 100 mmHg

Κριτήρια οριστικού αποκλεισμού για δότες μονάδων αλλογενούς αίματος

Καρδιαγγειακές παθήσεις: Οι σοβαρές καρδιαγγειακές παθήσεις περιλαμβάνουν:

1. τη στεφανιαία νόσο
2. τα ισχαιμικά εγκεφαλικά επεισόδια
3. την αρρυθμία υπό αγωγή

Οι δότες με μεμονωμένη υπερχοληστερολαιμία υπό φαρμακευτική αγωγή, γίνονται δεκτοί. Ασθενείς που λαμβάνουν προληπτικά ασπιρίνη γίνονται δεκτοί, δίνουμε όμως οδηγία να μην παρασκευαστούν αιμοπεταλία.

Οι δότες με μεμονωμένη υπέρταση, σε αντιϋπερτασική αγωγή, γίνονται αποδεκτοί για Αιμοδοσία εάν έχουν ρυθμισμένη αρτηριακή πίεση, δεν εμφανίζουν βραδυκαρδία (< 60 σφύξεις /λεπτό), ορθοστατική υπόταση ή οποιοδήποτε άλλο καρδιοαγγειακό σύμπτωμα.

Θρομβοφιλία: Δότες με τη διάγνωση της θρομβοφιλίας αποκλείονται μόνο αν είναι σε αντιπηκτική αγωγή.

Νόσος του πεπτικού έλκους Οι δότες γίνονται αποδεκτοί

1. εάν δεν υπάρχει ιστορικό γαστρορραγίας
2. εάν δεν υπάρχουν ενεργά ενοχλήματα ή
3. εάν έχει προηγηθεί θεραπεία εκρίζωσης του ελικοβακτηριδίου του πυλωρού.

Ήπιο βρογχικό άσθμα που ελέγχεται με εισπνεόμενα φάρμακα δεν αποτελεί λόγο απόρριψης. Απορρίπτονται οι δότες που λαμβάνουν από του στόματος κορτικοστεροειδή.

Σακχαρώδης Διαβήτης: Αποκλείονται όταν λαμβάνουν ινσουλίνη. Ο δότης γίνεται αποδεκτός όταν είναι ρυθμισμένος με από του στόματος αντιδιαβητικά δισκία. Ο δότης δεν γίνεται αποδεκτός εάν εμφανίζει επιπλοκές από τον διαβήτη, όπως οφθαλμικές, αγγειακές ή νεφρικές διαταραχές.

Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος, και όλες οι αγγειίτιδες: Αποκλείεται δια βίου.

Καρκίνος του δέρματος: Εάν έχει εξαιρεθεί πλήρως και δεν είναι μελάνωμα, ο δότης γίνεται αποδεκτός.

Μελάνωμα: Αποκλείεται δια βίου, όπως και όλα τα άλλα τα υπόλοιπα νεοπλασματικά νοσήματα.

Ψωρίαση: Αποκλείεται αν είναι γενική και σοβαρή, και βρίσκεται σε συστηματική θεραπεία. Αν έχει πάρει Neotigason αποκλείεται για ένα χρόνο μετά τη διακοπή του φαρμάκου. Αποκλείεται αν υπάρχει προσβολή αρθρώσεων. Ο δότης γίνεται αποδεκτός αν η νόσος είναι περιορισμένη και η περιοχή της φλεβοκέντησης καθαρή.

Λεύκη: Αποδεκτός αν δεν αποτελεί εκδήλωση συστηματικής νόσου.

Αυτοάνοση (ιδιοπαθής) θρομβοπενική πορφύρα: Ο δότης γίνεται αποδεκτός εφόσον είναι σε ύφεση και δεν υπάρχει υποκείμενο λέμφωμα ή άλλο συστηματικό νόσημα.

Έλλειψη ενζύμου G-6PD: Αποδεκτός αν δεν έχει παρουσιάσει αιμολυτική κρίση.

Μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες: Άτομα που έζησαν στο Ηνωμένο Βασίλειο για 6 μήνες ή περισσότερο από την 1/1/1980 μέχρι την 31/12/1996 αποκλείονται δια βίου.

Κριτήρια προσωρινού αποκλεισμού

Λοιμώξεις

Λοιμώξεις από τον ιό του απλού έρπητα και τους ιούς των θηλωμάτων: Δότες με επιχείλιο ή γεννητικό έρπητα ή θηλώματα είναι αποδεκτοί, εάν είναι απύρετοι και αισθάνονται καλά.

Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα: Δότες με ιστορικό σύφιλης, γονόρροιας, χλαμύδια αποκλείονται προσωρινά για 12 μήνες.

Λοιμώδης μονοπυρήνωση: Δεκτός 2 εβδομάδες μετά την πλήρη κλινική ίαση.

Έκθεση σε κίνδυνο μετάδοσης λοίμωξης δια της μετάγγισης

Πρόσωπα που εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω της επαφής στο στενό οικογενειακό τους περιβάλλον με πρόσωπα που πάσχουν από ηπατίτιδα Β: Προσωρινός αποκλεισμός για 6 μήνες εάν υπήρξε στενή επαφή με άτομο που πάσχει από ιογενή ηπατίτιδα. Με τον όρο στενή επαφή ορίζεται η σεξουαλική επαφή, η συγκατοίκηση και η κοινή χρήση κουζίνας, τουαλέτας και υπνοδωματίου. Από τον αποκλεισμό εξαιρούνται όσοι έχουν εμβολιαστεί επιτυχώς για την ηπατίτιδα Β.

Δότες με επικίνδυνο επάγγελμα (πιλότοι, αεροσυνοδοί, οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων): Δεν αποκλείονται με τον όρο να επανέλθουν στην εργασία τους αφού περάσουν 24-48 ώρες από την αιμοδοσία.

Εμβολιασμός

Εξασθενημένοι ιοί ή βακτηρίδια:

- i. MMR (measles, mumps, rubella) εμβόλιο για την ιλαρά, την παρωτίτιδα και την ερυθρά που περιέχει ζώντες εξασθενημένους ιούς.
- ii. OPV (Sabin) από του στόματος εμβόλιο κατά της πολιομυελίτιδας που περιέχει ζώντες εξασθενημένους ιούς.
- iii. BCG περιέχει εξασθενημένα βακτηρίδια του μυκοβακτηριδίου της φυματώσεως βοείου τύπου.
- iv. Εμβόλιο ιλαράς που περιέχει ζωντανούς εξασθενημένους ιούς ιλαράς.
- v. Εμβόλιο παρωτίτιδας που περιέχει ζωντανούς εξασθενημένους ιούς παρωτίτιδας
- vi. Εμβόλιο κίτρινου πυρετού
- vii. Εμβόλιο τυφοειδούς πυρετού

Για τα ανωτέρω εμβόλια απαιτείται προσωρινός αποκλεισμός 4 εβδομάδων.

Αδρανοποιημένοι/νεκροί ιοί βακτηρίδια ή ρικέτσιες

- i. IPV (Salk) ενδομυϊκώς χορηγούμενο εμβόλιο κατά της πολιομυελίτιδος που περιέχει αδρανοποιημένους ιούς.

ii. Εμβόλιο της γρίπης: περιέχει είτε αδρανοποιημένους ιούς είτε τμήματα ιών.

Οι δότες γίνονται δεκτοί.

Τοξικές ουσίες και εμβόλια που περιέχουν πρωτεϊνικά ή πολυσακχαριδικά αντιγόνα μικροβίων

i. Εμβόλιο τετάνου

ii. Εμβόλιο διφθερίτιδας

iii. Εμβόλιο του αιμοφίλου της ινφλουέντσας τύπου B (HibTiter, ActHib)

iv. Εμβόλιο του πνευμονιοκόκκου (Pneumo23, Previnar)

v. Εμβόλιο του μηνιγγιτιδόκκου (Meningitec)

Οι δότες γίνονται δεκτοί.

3.2.4 Άλλες περιπτώσεις προσωρινού αποκλεισμού

Φαρμακευτική Αγωγή

Ο γενικά αποδεκτός κανόνας είναι ότι ο δότης αποκλείεται λόγω της ασθένειας για την οποία λαμβάνει το φάρμακο και όχι λόγω του φαρμάκου, με εξαίρεση συγκεκριμένες κατηγορίες φαρμάκων που προκαλούν τερατογένεση, αν το προϊόν αίματος που περιέχει έστω και μικρή ποσότητα μεταγγιστεί σε έγκυο γυναίκα.

I. Αντινεοπλασματικά και ανοσοκατασταλτικά φάρμακα ακόμα και αν λαμβάνονται για καλοήγη νοσήματα. Π.χ. μεθοτρεξάτη σε ρευματοειδή αρθρίτιδα

II. Αντιανδρογόνα που χορηγούνται στην καλοήγη υπερτροφία του προστάτη Finasteride (Proscar)-αποκλεισμός για ένα μήνα μετά τη διακοπή, dutasteride (Avodart)-αποκλεισμός για 6 μήνες μετά τη διακοπή. Σημειώστε ότι τα ανωτέρω χρησιμοποιούνται και στην ανδρογεννητικού τύπου αλωπεκία.

III. Ανάλογα τού ρετινοϊκού οξέος που χρησιμοποιούνται στην ακμή και την ψωρίαση, Isotretinoin (Roaccutan)-αποκλεισμός για ένα μήνα μετά τη διακοπή, Acitretin (Neotigason)-αποκλεισμός για ένα χρόνο μετά τη διακοπή.

Για την αποφυγή μετάδοσης της νόσου Creutzfeld-Jacob δότες που πριν από το 1985 έλαβαν αυξητική ορμόνη που παρασκευαζόταν από ανθρώπινες υποφύσεις αποκλείονται

εφόρου ζωής. Επίσης άτομα που έλαβαν υπεράνοσο γ-σφαιρίνη έναντι της ηπατίτιδας Β ή αντιτετανικό ορό (tetagam) σαν προφύλαξη μετά από έκθεση, αποκλείονται για έξι μήνες.

Κοινά φάρμακα που είναι αποδεκτά στους Αιμοδότες

Τετρακυκλίνες και άλλα από του στόματος αντιβιοτικά που λαμβάνονται χρονίως για την ακμή.

Κορτικοστεροειδή για τοπική περιορισμένη χρήση σε περιοχή που δεν περιλαμβάνει το σημείο της φλεβοκέντησης.

Για τα αντιυπερτασικά φάρμακα, τα αντιδιαβητικά δισκία και τα φάρμακα για την υπερχοληστερολαιμία δεσ ανωτέρω.

Ηρεμιστικά που χορηγούνται για το άγχος, με προσοχή να γίνεται διευκρίνηση ότι δεν πρόκειται για μείζονα αντιψυχωσικά φάρμακα.

Υπνωτικά που λαμβάνονται πριν την κατάκλιση.

Αντισυλληπτικά, παυσίπονα, βιταμίνες, ορμονική υποκατάσταση.

Αντικαταθλιπτικά: αποδεκτά εφόσον ο δότης αισθάνεται καλά.

Ασπιρίνη: αποδεκτή εκτός και εάν πρόκειται για δότη αιμοπεταλίων που αποκλείεται προσωρινά για 5 ημέρες. Τα ίδιο ισχύει και για τα αντιφλεγμονώδη φάρμακα.

Αντιθυρεοειδικά φάρμακα: Ο δότης δεν γίνεται αποδεκτός.

Θηλασμός: Αποκλείεται εφόσον θηλάζει. Γίνεται αποδεκτή εφόσον έχει διακόψει και έχουμε τεκμηριώσει ότι η γυναίκα δεν εμφανίζει σιδηροπενία.

Διαταραχή ηπατικών ενζύμων: Ο δότης γίνεται δεκτός μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί από τον θεράποντα ιατρό ηπατική νόσος και οι τιμές έχουν υποχωρήσει.

Λιποθυμία: Είναι χρήσιμο να διευκρινιστούν οι συνθήκες υπό τις οποίες ο δότης έχει λιποθυμήσει. Εάν αναφέρει περισσότερα από ένα επεισόδια σε αιμοδοσία δεν γίνεται αποδεκτός. Αν το επεισόδιο ήταν μεμονωμένο και είχε υποκείμενη και χρονικά περιορισμένη αιτία π.χ. αϋπνία ο δότης γίνεται αποδεκτός. Οι δότες που παρουσιάζουν βαρύ λιποθυμικό επεισόδιο αποκλείονται μόνιμα και γίνεται καταγραφή του γεγονότος στο αρχείο της αιμοδοσίας, έστω και αν η συγκεκριμένη αιμοδότηση έχει ολοκληρωθεί.